

Aşama-2: Hasat olumu devresi olup, iç olgunluğu bakımından ideal hasat zamanıdır. İç petek dokuda kahverengileşme başlamıştır. Bu aşamada henüz dış yeşil kabuk çatlamamıştır ve iç beyazdır. Meyve iç ve dış görünüşü aşağıdaki gibidir.

Aşama-3: Dış kabuk çatlamış (genellikle geleneksel hasatta bu aşama beklenir) fakat iç (petek doku) kararmaya başlamış ve cevizin iç kalitesi bozulmaya yüz tutmuştur. Bu dönem ceviz iç kalitesi bakımından hasadın 2-3 hafta gecikmiş olması anlamına gelir.

Cevizin Hasadı

Makinalı hasadı kolaylaştırmak için meyve tutunma direncini azaltan kimyasallar pH'sı 7'ye ayarlanarak uygulanabilir (ör. ethephone). Ayrıca meyve kopma kuvveti ölçülerek meyvenin makinalı hasada uygunluğu incelenebilir.

HASTALIK VE ZARARLILAR

Ceviz Antraknoz Hastalığı (*Gnomonia leptostyla*), *Xanthomonas juglandis*, Ceviz İç Kurdu gibi hastalık ve zararlıları mevcut olup, uzman gözetiminde ve tavsiyeleri doğrultusunda ilaçlama yapılmalıdır.

HASAT YÖNTEMLERİ

Cevizlerde en ideal hasat dallarda silkeleme şeklinde yapılır. Hasatta sırık vb. cisimler kullanılmamalıdır. Meyveleri dökmek için sırıkla yapılan her darbe

ağacın gelecek yıl ürün verecek olan sürgün uçlarının kırılmasına ve verimin düşmesine neden olur.

Geleneksel Hasat

Dal Sarsıcı ile Hasat

Gövde Sarsıcı ile Hasat

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Tel: 0.226.8142520 Faks: 0.226.8141146

T.C.
TARIM VE ORMAN
BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar
ve Politikalar Genel
Müdürlüğü
ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Çiftçi Broşürü

CEVİZ YETİŞTİRİCİLİĞİ VE MAKİNALI CEVİZ HASADI

Dr. Muammer YALÇIN
İsmail TOSUN
Dr. Tuncay ACICAN

YALOVA

GİRİŞ

Ülkemizde son yıllarda kapama ceviz bahçesi kurulmasına yönelik çalışmalar hızla artmaktadır. Bu nedenle teknik ve kültürel işlemlerin mutlaka en uygun şekilde yapılması gereği ortaya çıkmaktadır. Özellikle cevizin hasat ve hasat sonrası dış yeşil kabuğunun soyulması işlemleri büyük önem arz etmektedir. Ülkemiz koşullarına uygun makinaların yapımı ve geliştirilmesi elzemdir. Ceviz ağacı meyvesi ve kerestesi yönüyle oldukça önemlidir. Ayrıca yeşil kabuğundan ve köklerinden boya elde edilmektedir. Ceviz meyvesinde en fazla A vitamini bulunur. Yağ oranı ise %60'ın üzerindedir. Cevizin kuru ve taze tüketime uygun çeşitleri vardır.

Meyveye yatmış bir ceviz ağacının genel görünüşü

EKOLOJİK İSTEKLER

İklim: Ceviz yetiştiriciliğinde bahçe yeri seçiminde dikkatli olmak gerekir. Yer-yöney, iklim (özellikle uzun yıl ortalamaları) ve toprak yapısı dikkate alınarak bahçe kurulmalıdır. İlkbahar geç donlarının tehlikeli olduğu yerlerden uzak durulmalıdır. Ceviz 800–1800 saat soğuklama ihtiyacı gösterir.

Toprak: Ceviz, kuvvetli ve derin köklü olduğu için toprak derinliği önemlidir. Ayrıca toprak bünyesi ağır olmamalı ve içeriği ilgili kaynaklarda tavsiye edilen şekilde olmalıdır. Toprak pH'sı 5,5 ile 7,5 arasında değişir.

ÇEŞİTLER: Çeşit seçiminde özellikle verim, meyve özelliği, dölllenme biyolojileri, yapraklanma

zamanları, çevre koşullarıyla ilişkileri dikkate alınmalıdır.

Yabancı Çeşitler: Payne, Hartley, Franquette, Serr, Ashley, Sundlend, Chico, Vina, Tehama, Amigo, Tulare, Pedro, Howard, Chandler, Cisco, Ferjean, Fernette, Fernor

Yerli Çeşitler: Yalova-1, Yalova-2, Yalova-3, Yalova-4, Şebin, Bilecik

BAHÇE KURMA

Ceviz bahçesi için uygun olarak seçilen yere fidanlar makinalı hasada fırsat verecek şekilde aralık ve mesafelerle dikilmelidir. Verilecek olan aralık-mesafeler toprak tipine ve yetiştirme sistemine göre değişiklik gösterir. Dikim sırasında bahçede sağlıklı bir tozlanma ve dölllenme için mutlaka aynı dönemde çiçek açan çeşit karışımlarına yer verilerek bahçe kurulmalıdır. Aksi takdirde meyve tutumu oranlarında ciddi düşüşler yaşanır.

KÜLTÜREL İŞLEMLER

Toprak İşleme: Eğer toprak işleme özellikle taban arazilerde yapılması gerekli ise mutlaka derin sürümden kaçınılmalı pulluk kullanılmamalı ve çizelle yüzeysel (10–15 cm) işlemler yapılmalıdır. Su kaynakları yeterli olduğu takdirde örtülü veya yarı-örtülü sistemlerde düşünülebilir. Örtülü toprak işlemede bahçede herhangi bir toprak işleme söz konusu değildir. Sadece aşırı boylanmış olan otlar biçilir veya özellikle ağaç altlarında yabancı ot ilaçları ile düzenli bir mücadele yapılır. Yarı-örtülü veya geçici örtülü toprak işlemede ise bahçede toprak işleminin uygun olduğu ilkbahar ve yaz aylarında işleme yapılabilir. Sonbahar ve kış aylarında ise bir kez toprak işleme yapılır veya hiç yapılmaz. Özellikle genç bahçelerde yabancı ot ilacı kullanırken dikkatli olunmalı ve genç fidanların gövdeleri ilacın etkisinden korunmalıdır.

Sulama: Tam verime yatmış bir ceviz bahçesinde yıllık sulama ihtiyacı, 1200–1350 mm civarındadır. Sulama geç ilkbahardan hasat sonuna kadar devam eder. Eğer hasat gövde sarsıcı hasat makinası ile yapılacaksa hasattan 15 gün önce sulama kesilmelidir.

Gübreleme: Her yıl toprak ve üç yılda bir yaprak analizleri yapılarak bahçenin gübre ihtiyacı belirlenmelidir. Gübreler ağaçların taç iz düşümü içerisine uygulanmalıdır. Bitkinin daha fazla ihtiyacı olan makro elementler hemen her yıl mikro elementler ise ihtiyaca göre verilmelidir. Ayrıca toprağın organik madde miktarına göre de organik gübrelemeye önem verilmelidir.

Budama: Ceviz yetiştiriciliğinde budama olayına fidanın alınması ile başlanır. Budamada daha çok cevizin doğal büyüme şekline yakın olan expanded parabolik şekil uygulanır. Ayrıca taçlandırma gövde yüksekliği en az 1 m olacak şekilde yapılmalıdır.

Makinalı hasada uygun olarak kurulmuş bir ceviz bahçesi

HASAT VE VERİM

Yurdumuzda genellikle cevizler Eylül ayının ortalarından Ekim ayının sonuna kadar, erkenci çeşitler ise Ağustos ayının ortalarına kadar hasat edilebilmektedir. Erkenci çeşitler daha çok taze ceviz olarak tüketilmektedir.

Cevizde Hasat Zamanının Belirlenmesi

Aşama-1: Henüz erken olup süt olum devresi diye adlandırılır ve bu dönemde hasat yapılmamalıdır.

